

STÆRKE følelser i spil

Verdensdagen mot selvskading, 1. mars 2011

v/Dorte Nielsen:
Næstformand i PS Landsforening, www.pslandsforening.dk
Pårørende til datter med selvskadende adfærd.
Datter af en far, der efter flere forsøg begik selvmord.

Pårørende en ressource

- Mit mål er at give større forståelse for dét at være pårørende.
- Anerkendelse af pårørende som en ressource
- Minde om, at pårørende har behov for støtte/supervision
- Give HÅB.

Der findes en vej til livet og livsglæden!

dorte_nielsen@mail.dk -
www.pslandsforening.dk

2

- Mor til 3. Søn 23 år, datter 21 år, søn 16 år
- Uddannet i økonomi og markedsføring
- Arbejder i dag i PS og specialiseret bostøtte til unge med spiseforstyrrelse. Efteruddannet.
- "Mesterlære" i livets skole med psykiske lidelser

Mine bedste kilder til min forståelse:

- Kirsten Kallesø
- unge ramte i rådgivningen
- min datter
- andre pårørende
- interview af 80 familier ”Familien og spiseforstyrrelsen”
- Fagpersoner, kurser og konferencer

dorte_nielsen@mail.dk -
www.pslandsforening.dk

5

Alvorlig sygdom rammer pårørende hårdt

- Jo tættere på – des større belastning
- Jo mere indgribende/nær i hverdagen – des større belastning
- Mad og måltider en grundlæggende del af hverdagen og fællesskabet. Derfor rammes pårørende ekstra hårdt
- At gøre skade på sig selv. At vælge livet fra. Strider grundlæggende på normal livsopfattelse. Derfor rammer den adfærd de pårørende hårdt

dorte_nielsen@mail.dk -
www.pslandsforening.dk

6

Relationerne - FØR:
80 % af følelserne i
hverdagen bestod af:

intiativ
spontanitet
håb
Sammenhold

hjælpe hinanden
fællesskab
Hygge
Glæde

Kærlige drillerier
hyggesnak
Kærlighed
afslapning
Fælles aktivitet

Stærke følelser i spil
- hele tiden og så igen...

Dyb kærlighed
Håb
Vrede
Fortvivlelse
Udmattelse
Dårlig samvittighed
Svigt
Skyld & skam
Afmagt
"Forbudte tanker"
Bange for at miste

Jeg forstod ingenting

- Hvorfor gør hun sådan?
- Hvorfor tænker hun sådan?
- Hvorfor fortæller hun mig ikke noget?
- Hvordan er det sket?
- Hvad har jeg gjort forkert?
- Hvad skal jeg gøre?
- Hvorfor forstår venner og familie mig ikke?

dorte_nielsen@mail.dk -
www.pslandsforening.dk

9

Hun skar i sig selv Den Første gang ...

- Besøg på afd. med lillebror og veninde
- Jeg vidste intet – personale sagde ikke noget
- Chok – hvad er nu det?
- Frustration
- Skæld ud af venindes mor
- SNAK om det ...

dorte_nielsen@mail.dk -
www.pslandsforening.dk

10

Pårørende i krise

- **Forældre/pårørende er under et konstant og umenneskeligt pres. Befinder sig i en krise**
- **KRISE tilstand – typisk kriseforløb:**
Akut/Chokfase – Reaktionsfase -
Bearbejdningsfase - Nyorienteringsfase
- **Man reagerer med:**
- **kamp**
- **flugt**
- **eller ved at "gå død"**

dorte_nielsen@mail.dk -
www.pslandsforening.dk

11

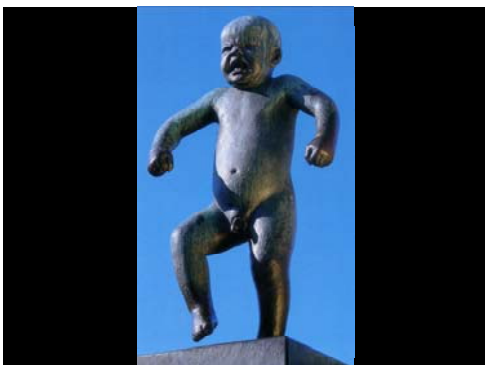

---

dorte_nielsen@mail.dk -
www.pslandsforening.dk

12

---

dorte_nielsen@mail.dk -
www.pslandsforening.dk

13

Søg viden ...

www.pslandsforening.dk

14

Ubetinget kærlighed

- Vis respekt for den som lider
- Accepter at han/hun har det svært
- Lyt uden fordomme
- Prøv at forstå og anerkend – også selvom du ikke forstår
- Hold fast i din virkelighed
- Hold fast i dine grænser
- Udvis tålmodighed
- Hold fast i HÅBET

dorte_nielsen@mail.dk -
www.pslandsforening.dk

15

”Husk du er værdifuld”

**Elsk mig mest
når jeg fortjener
det mindst, for da
behøver jeg det mest...**

dorte_nielsen@mail.dk -
www.pslandsforening.dk

16

Pårørende kan også fejle

- *Ville tage knive m.m. væk*
- *Reaktion på en akut situation*
- Det er OK at fejle
- Pårørende har brug for støtte/supervision
- Forældre skal stå sammen
- Forældre har forskelligt at byde ind med
- Snak om det

dorte_nielsen@mail.dk -
www.pslandsforening.dk

17

Smuk eller skræmmende?

Hold fast i det normale

Elsk mig mest
når jeg fortjener
det mindst, for da
behøver jeg det mest...

- "Hvad ville jeg har sagt/gjort/accepteret, hvis ikke hun/han var syg?"
- Forældre skal være bærer af HÅBET

dorte_nielsen@mail.dk -
www.pslandsforening.dk

19

100% cirklen (af Kirsten Kallesøe)

dorte_nielsen@mail.dk -
www.pslandsforening.dk

20

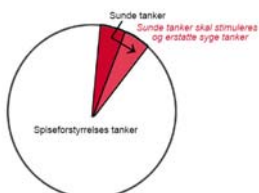

100% cirklen (af Kirsten Kallesøe)

- Styrk alle de positive interesser
- Lav fotoalbum med gode minder
- Fortæl familiehistorier eller gode oplevelser

dorte_nielsen@mail.dk -
www.pslandsforening.dk

21

Hvor er vi lige nu?

STADIER I FORANDRINGEN

(Prochaska & DiClemente, 1983)

Ting tager tid ...

Tålmod er en dyd!

Pas på dig selv

dorte_nielsen@mail.dk -
www.pslandsforening.dk

23

PS - husk livsglæden

dorte_nielsen@mail.dk -
www.pslandsforening.dk

24
